Prof. dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Śląski w Katowicach

R E C E N Z J A

Rozprawy doktorskiej Pana magistra Piotra Pałki pt. „Compliance w sektorze polskiej spółdzielczości finansowej”

Olsztyn 2020 r., 280 stron maszynopisu.

I. Uwagi ogólne.

Recenzowana praca doktorska jest opracowaniem obejmującym 221 stron, a wraz z wykazami materiałów źródłowych – 280 stron. Na potrzeby niniejszej recenzji zastosowane zostały następujące kryteria i elementy oceny:

- trafność wyboru obszaru, przedmiotu badań i tematu rozprawy,
- oryginalność tez naukowych, złożoność celów badawczych, struktura rozprawy,
- przydatność praktyczna rozprawy,
- stopień realizacji założeń badawczych,
- skala uwag merytorycznych i formalnych,
- konkluzja końcowa.

II. Ocena pracy przedłożonej do recenzji

1. Wybór tematu rozprawy doktorskiej należy uznać za w pełni uzasadniony i cenny zarówno z teoretycznego, jak i z praktycznego punktu widzenia, bowiem leży on na granicy prawa, ekonomii i zarządzania. O trafności podjęcia rozważań na ten temat może świadczyć również fakt, iż na gruncie polskiego prawa finansowego problematyka ta była dotychczas rzadko podejmowana. Poruszane w pracy zagadnienia są niezwykle istotne i aktualne zwłaszcza ze względu na to, że kształt, forma i zasady funkcjonowania compliance w sektorze polskiej spółdzielczości finansowej mają znaczenie nie tylko dla całego systemu bankowego, ale także dla ochrony interesów deponentów nie tyko banków spółdzielczych i spółdzielczych kas oszczędnościowo-

kredytowych. Ważne jest również miejsce umiejscowienia compliance w strukturze organizacyjnej banków, bowiem nie istnieje jeden ustalony model i nie ma jednolitych praktyk stosowanych przez banki w tym zakresie. Zostały one co prawda wypracowane na rynku finansowym i zależą od tego czy mamy do czynienia z bankowością komercyjną, czy też z sektorem banków spółdzielczych, albo sektorem spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, ale każdy z tych sektorów cechuje pewna specyfika i zasady budowania struktury organizacyjnej.

Recenzowana praca w wielu aspektach jest dziełem bardzo interesującym, a nawet nowatorskim. Temat, forma, treść i zakres rozważanej problematyki, a także przyjęta metodologia i sformułowane wnioski zasługują na pozytywną ocenę. Autor przedstawił pracę oryginalną pod względem koncepcji merytorycznej. Poruszana w pracy problematyka jest niezwykle istotna i aktualna ze względu zwłaszcza na to, że dokonanie analizy na gruncie jednolitych wzorców może być pomocne zarówno dla zrozumienia współczesnych trendów ogólnoświatowego rynku finansowego, jak i dla uchwycenia różnic w procesie zapewnienia zgodności działalności sektora polskiej spółdzielczości finansowej. W ocenie Autora funkcjonowanie komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za zapewnienie zgodności wyznacza wzorzec instytucji compliance na rynku finansowym. To właśnie w aktach prawnych oraz rekomendacjach nadzorczych, nieregulujących funkcjonowanie komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za zapewnienie zgodności, powinna znaleźć zastosowanie zasada proporcjonalności. Jeżeli natomiast zasada proporcjonalności będzie tylko determinować zasady funkcjonowania komórki compliance w sektorze polskiej spółdzielczości finansowej, dojdzie do niedopasowania modelu compliance do obowiązujących i zmieniających się przepisów prawa oraz rekomendacji nadzorczych, a tym samym zaistnieje realna groźba podejmowania nieefektywnych działań na rzecz ograniczania ryzyka braku zgodności w tym sektorze.

Przedłożona mi do recenzji rozprawa doktorska jest pierwszym tak kompleksowym opracowaniem, które posiada walor nie tylko naukowy, ale również praktyczny, co wynika także z zaangażowania jej Autora. Oceniana dysertacja stanowi niewątpliwie odpowiedź na istniejącą w tej materii lukę w prawniczej literaturze przedmiotu i jest udaną próbą przedstawienia oraz zaproponowania pewnych regulacji w celu rozwiązania problemów pojawiających się w praktyce, związanych z funkcjonowaniem compliance w praktyce sektora polskiej spółdzielczości finansowej.

Wiedza i doświadczenie praktyczne Doktoranta niewątpliwie wpłynęły na wysoką jakość merytoryczną niniejszej rozprawy doktorskiej.

Te wszystkie argumenty świadczą o trafności wyboru tematu rozprawy.

2. Recenzowana praca w wielu aspektach jest dziełem bardzo interesującym, a nawet nowatorskim. Temat, forma, treść i zakres rozważanej problematyki, a także przyjęta metodologia i sformułowane wnioski zasługują na pozytywną ocenę. Zasadniczym założeniem Autora była próba odpowiedzi na pytanie, czy compliance jest tylko instytucją stosowania się do prawa, a nie jego tworzenia oraz czy praktyka compliance może wpływać na kierunek prac legislacyjnych oraz proces tworzenia systemu prawa. Ponadto Doktorant zajął się potrzebą zagwarantowania bezpieczeństwa na rynku usług finansowych, działalnością krajowych i ponadnarodowych organów nadzoru finansowego, dynamizacją procesu legislacyjnego w obszarze usług finansowych, w szczególności na poziomie przepisów prawa Unii Europejskiej, a także funkcjonowaniem finansowych grup kapitałowych i ich transgranicznym rozwojem poprzez podmioty zależne oraz nieustannym rozwojem nowoczesnych technologii (FinTech). Szkoda tylko, że zasadnicza teza badawcza nie została wyartykułowana wyraźnie przez Autora we wstępie pracy, a dopiero na stronie 208 dysertacji, gdzie Doktorant stwierdza, że w pracy postawiona została teza, „*iż skoro celem funkcji do spraw zgodności, świetle przepisów prawa oraz rekomendacji nadzorczych, które poddano analizie w rozdziale trzecim oraz piątym niniejszej pracy, jest identyfikowanie, ocena, kontrola, monitorowanie oraz raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności z przepisami prawa, regulacjami prawa oraz standardami rynkowymi, to proces ten mieści się w procesie stosowania się do prawa*". W ocenie Autora „*compliance jest przede wszystkim instytucją stosowania się do prawa, ale nie można wykluczyć jej udziału w tworzeniu prawa. Funkcjonowanie komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zapewnienie zgodności, a w szczególności ich poziom skuteczności w przeciwdziałaniu ryzyku braku zgodności może bowiem wpływać na kierunek prac legislacyjnych oraz proces tworzenia prawa, co niewątpliwie miało miejsce w prawie amerykańskim oraz europejskim, a co można obecnie zauważyć na gruncie prawa krajowego w sektorze bankowości komercyjnej oraz spółdzielczości finansowej*". Ponadto Doktorant zauważył, że wskazano na to chociażby w komunikacie Komisji Nadzoru Finansowego z 310 posiedzenia w dniu 7 czerwca 2016 r., w trakcie którego Komisja zaakceptowała założenia skierowanej do banków nowelizacji Rekomendacji H, dotyczącej systemu

kontroli wewnętrznej w bankach, oraz wskazała, iż nowelizacja Rekomendacji H będzie bazowała na anglosaskiej koncepcji internal control system, tj. na zbiorze mechanizmów kontrolnych zapewniających osiągnięcie ustawowych celów (tj. skuteczności i efektywności działania banku, wiarygodności sprawozdawczości finansowej, przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w banku, zgodności działania banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi). Zastąpiono nim, dotychczasowe podejście ukierunkowane na kontrolę funkcjonalną, tj. przedstawiono system kontroli wewnętrznej jako odrębny systemu względem systemu zarządzania ryzykiem, poprzez rozróżnienie – zgodnie z ustawą – dwóch systemów z odrębnymi mechanizmami kontroli wewnętrznej i kontroli ryzyka, umieszczenie komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego w systemie kontroli wewnętrznej, ujęcie systemu kontroli wewnętrznej w ramach modelu trzech linii obrony (pierwsza – działalność biznesowa, druga – komórka do spraw zgodności, trzecia – komórka audytu wewnętrznego), oraz poprzez przypisanie do tych linii odpowiednich mechanizmów kontrolnych.

Zasadnicza teza rozprawy legła u podstaw zarówno koncepcji samej dysertacji, zakresu prowadzonych rozważań teoretycznych, jak również zastosowanych metod badawczych. W celu weryfikacji hipotez badawczych w pracy zastosowane zostały różne metody badawcze, zróżnicowane dla poszczególnych rozdziałów. I tak metoda badawcza zastosowana w pracy to przede wszystkim metoda dogmatyczna, która ma na celu ustalenie obowiązywania norm prawnych (wykładnia sensu largo) i odkodowanie ich treści (wykładnia sensu stricto). Z uwagi na specyficzny charakter instytucji compliance w sektorze polskiej spółdzielczości, co wyraża się w tym, iż instytucja ta powinna uwzględniać odrębność polskiej spółdzielczości finansowej od krajowej bankowości komercyjnej, uzasadnione było – w ocenie Autora – także stosowanie metody komparatystycznej w celu ustalenia podobieństw i różnic w instytucji compliance w sektorze polskiej spółdzielczości finansowej oraz instytucji compliance w bankowości komercyjnej. W pracy Doktorant celowo nie zawarł osobnego rozdziału poświęconego analizie prawnoporównawczej, ponieważ uznał, że w każdym z rozdziałów konieczne będzie odniesienie się do rozwiązań z bankowości komercyjnej.

Stąd też w pracy zastosowano różne sposoby wykładni w sytuacji, gdy rezultaty wykładni literalnej budziły wątpliwości jej Autora. Zastosowana została więc wykładnia funkcjonalna, zwłaszcza celowościowa, a także wykładnia systemowa. Na poziomie

przepisów prawa krajowego zaszła konieczność odstąpienia od wykładni językowej, co było konieczne przy dokonywaniu wykładni przepisów prawa krajowego oraz postanowień rekomendacji nadzorczych dotyczących sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych, z uwagi na niezupełne ramy prawne funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w tym sektorze. W przypadku przepisów prawa Unii Europejskiej Doktorant uznał za konieczne było przypisanie większej roli wykładni funkcjonalnej, zwłaszcza celowościowej wobec charakteru aktów prawa pochodnego, a w szczególności dyrektyw.

W rozdziale pierwszym przeważa metoda ekonomicznej analizy prawa, która kładzie szczególny nacisk na badanie efektywności ekonomicznej rozwiązań prawnych w sytuacji szczególnej, jaką jest stan wojny (kryzysu syryjskiego). Ponadto – w celu przedstawienia genezy konfliktu i zarysu jego przebiegu – wykorzystane zostały również metoda historyczna i syntetyczna oraz metoda empiryczna, oparta na obserwacjach osobistych Autora pracy. W rozdziałach drugim i trzecim wiodącymi metodami badawczymi były metody dogmatyczna, teoretycznoprawna i prawnoporównawcza, a w czwartym metoda syntetyczna, jako kładąca nacisk na zestawienie i ujęcie w całość szczegółów analizy: dogmatycznej, ekonomicznej analizy prawa oraz funkcjonalnej. Metodami badawczymi charakterystycznymi dla całości pracy są również metoda analizy orzecznictwa i analizy piśmiennictwa. Podkreślić należy, ze recenzowana praca ma charakter interdyscyplinarny – dotyczy zagadnień będących przedmiotem zainteresowania prawa międzynarodowego publicznego, prawa finansów międzynarodowych, ekonomii i ekonomicznej analizy prawa.

Podstawowy materiał badawczy stanowił dorobek doktryny, regulacje prawne oraz orzecznictwo sądów i trybunałów (w tym orzecznictwo TSUE). Należy zatem docenić pracę związaną z wyselekcjonowaniem i doborem tak bogatego materiału źródłowego i dorobku judykatury. Przeprowadzona analiza pozwoliła Doktorantowi na refleksję nad stanem regulacji prawnych, szkoda jednak, że Autor nie uwzględnił aspektu praktycznego, bowiem funkcjonowanie – zwłaszcza spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych – budziło w ostatnich latach wiele emocji.

Praca jest dobrze przygotowana pod względem metodologicznym, a jej koncepcja i zakreślony obszar badawczy są przemyślane i konsekwentnie podporządkowane założonemu celowi.

3. Dysertacja składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, w których zostały omówione kolejno zagadnienia dotyczące instytucji compliance w sektorze polskiej

spółdzielczości finansowej. Na końcu rozprawy ujęto bibliografię oraz usystematyzowany wykaz Rekomendacji europejskich organów nadzorczych i Rekomendacji KNF dotyczących banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, raportów i stanowisk oraz orzecznictwa, a także aktów prawnych. Zasadniczy cel pracy, jak też przyjęte założenia badawcze zdeterminowały strukturę rozprawy i konwencję prowadzonych w niej rozważań. To z kolei spowodowało, że Autor przeprowadził szczegółową analizę postawionego problemu z wykorzystaniem wskazanych metod badawczych. Tytuły poszczególnych rozdziałów oraz ich zawartość są dobrze powiązane z zakresem rozprawy i stanowią udaną próbę rozwinięcia założonych wyzwań badawczych. Także kolejność rozdziałów w recenzowanej dysertacji nie budzi wątpliwości, ponieważ stanowią one logiczny ciąg zdarzeń.

W rozdziale pierwszym Doktorant opisał genezę instytucji compliance wskazując na odmienne rozumienie tej instytucji w prawie anglosaskim, a inne w prawie kontynentalnym. W drugim rozdziale pracy przedstawiono modele compliance w sektorze polskiej spółdzielczości finansowej, natomiast analizie poddano sposób umiejscowienia komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za zapewnienie zgodności w strukturze organizacyjnej krajowej spółdzielni finansowej. Szczegółowa analiza tej instytucji została poprzedzona przeglądem aktualnie obowiązujących przepisów prawa oraz rekomendacji nadzorczych dotyczących sektora polskiej spółdzielczości finansowej, która podkreśla hybrydowy model compliance. W modelu tym część zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności, delegowana jest na jednostki biznesowe i operacyjne oraz szeregowych pracowników. Rozdział trzeci z kolei przedstawia compliance w sektorze polskiej spółdzielczości finansowej w ujęciu przedmiotowym. Ujęcie to ma ze swej istoty wpływ na zakres funkcjonowania komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za zapewnienie zgodności, bowiem oznacza ono zapewnienie zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi. Rozdział czwarty poświęcony został compliance w ujęciu podmiotowym i dotyczy niezależności, cech oraz kwalifikacji jakie powinna posiadać taka komórka, aby mogła wykonywać czynności z zakresu zarządzania ryzykiem braku zgodności. Przeprowadzone badanie polegało przede wszystkim na porównaniu poziomu niezależności komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za zapewnienie zgodności w sektorze polskiej spółdzielczości finansowej z poziomem niezależności tej komórki w sektorze bankowości komercyjnej. W rozdziale tym został także przedstawiony możliwy zakres odpowiedzialności prawnej instytucji nadzorowanej

oraz pracowników komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za zapewnienie zgodności w sytuacji braku wdrożenia w instytucji nadzorowanej mechanizmów zapewniających niezależność takiej komórce. Autor poddał analizie również przyznanie pracownikom komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za zapewnienie zgodności szczególnego rodzaju immunitetu, na wzór zasady ,,legal protection for supervisors". W rozdziale ostatnim (piątym), przedstawiono compliance w polskich spółdzielniach finansowych szczebla podstawowego i ich zrzeszeniach oraz dokonano egzegezy funkcji compliance w polskich spółdzielniach finansowych szczebla podstawowego i ich zrzeszeniach. Miało to na celu wykazanie odmienności funkcji komórki organizacyjnej do spraw zapewnienia zgodności w spółdzielni szczebla podstawowego, której klientami są przede wszystkim konsumenci. Inne są będą uprawnienia oraz obowiązki pracowników tej komórki w zrzeszeniach spółdzielni szczebla podstawowego, przede wszystkim z uwagi na inne cele, jakie one realizują, w zależności od danej formy prawnej zrzeszenia. Rozdziały te zostały poprzedzone wstępem. Podsumowaniem pracy są wnioski końcowe, zawierające postulaty de lege lata oraz de lege ferenda.

Zawarta w tej części pracy konkluzja wraz z rezultatami uzyskanymi w wyniku przeprowadzonych badań empirycznych i analiz omawianych w kolejnych rozdziałach dysertacji przesądziły – w ocenie samego Autora – o pozytywnej weryfikacji zasadniczej tezy rozprawy i pozwoliły na stwierdzenie, iż skoro celem funkcji do spraw zgodności, świetle przepisów prawa oraz rekomendacji nadzorczych, które poddano analizie w rozdziale trzecim oraz piątym jest identyfikowanie, ocena, kontrola, monitorowanie oraz raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności z przepisami prawa, regulacjami prawa oraz standardami rynkowymi, to proces ten mieści się w procesie stosowania się do prawa. Compliance jest więc przede wszystkim instytucją stosowania się do prawa, ale nie można wykluczyć jej udziału w tworzeniu prawa, zaś funkcjonowanie komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zapewnienie zgodności, a w szczególności ich poziom skuteczności w przeciwdziałaniu ryzyku braku zgodności może wpływać na kierunek prac legislacyjnych oraz proces tworzenia prawa, co niewątpliwie miało miejsce w prawie amerykańskim oraz europejskim, a co można obecnie zauważyć na gruncie prawa krajowego w sektorze bankowości komercyjnej oraz spółdzielczości finansowej.

Podkreślić należy, że Autor analizował postawiony problem z różnych punktów widzenia, co jest w pełni uzasadnione teoretycznie. Na podkreślenie zasługuje „chłodna" narracja i dystans do przeprowadzonych analiz. Szkoda jednak, że

podsumowanie pracy ma wymiar jedynie teoretyczny, co budzi w czytelniku pewien niedosyt, bowiem funkcjonowanie – zwłaszcza spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych – budziło wiele emocji, biorąc w szczególności pod uwagę ich perturbacje finansowe (brak wypłacalności i ogłaszanie upadłości). Skutki tych działań, a zwłaszcza brak umiejętności oszacowania ryzyka spowodowało, że konsekwencje niefrasobliwych decyzji organów zarządzających skok-ami przerzucone zostały na całe społeczeństwo. polityczno-społeczny, niż naukowy.

Słabym rozwiązaniem konstrukcyjnym pracy jest brak zamieszczenia na końcu każdego rozdziału przynajmniej krótkiego „podsumowania". To z pewnością umożliwiłoby Autorowi sporządzenie zwartego, merytorycznego zakończenia zawierającego wnioski, wynikające z treści dysertacji, którego faktycznie brakuje.

4. Poza generalną zgodnością z wymogami ustawowymi, recenzowana rozprawa posiada kilka zalet. Na podkreślenie zasługuje zwłaszcza swoboda oraz szeroki zakres źródeł, które Autor wykorzystał, a następnie uporządkował i zamieścił w wykazach na końcu dysertacji. Dobrze to świadczy o kwalifikacjach merytorycznych i samodzielności naukowej Autora rozprawy.

Niewątpliwą zaletą recenzowanej pracy jest bardzo dobra znajomość tematu podjętego przez Pana mgr. Piotra Pałki jako przedmiotu rozważań, chociaż nie zawsze myśli formułowane są w sposób zrozumiały. Autor dysertacji wypowiada się z łatwością i z dbałością o poprawność językową. Sposób prowadzenia rozważań nie budzi zastrzeżeń, wywody są dojrzałe, a poglądy i oceny wyważone i rozsądne. Należy uznać, że cele rozprawy zakreślone we wstępie zostały zrealizowane, a przyjęte metody badawcze oraz właściwie dobrane źródła umożliwiły wyciągnięcie prawidłowych wniosków oraz ukazanie problemu i jego konsekwencji. Przedmiot i układ zagadnień prezentowanych oraz analizowanych w poszczególnych rozdziałach jest logiczny i spójny, a treści merytoryczne będące wynikiem studiów literaturowych, analizy regulacji prawnych i orzecznictwa, jak również dywagacji odzwierciedlających spostrzeżenia oraz własne doświadczenia i poglądy Doktoranta, nie budzą zastrzeżeń, choć inspirują do polemicznych refleksji. Opracowanie naukowe wszak powinno skłaniać do dyskusji i polemik, a dla Autora stanowić inspirację do dalszych dociekań i badań. I taki walor spełnia przedstawiona mi do recenzji dysertacja.

5. Recenzowana rozprawa ma charakter opisowo-analityczny. Zawiera wiele wartościowych i twórczych wątków w wymiarze dorobku teoretycznego.

Praca jest dobrze udokumentowana poglądami doktryny (wykorzystano 474 literatury przedmiotu odnoszących się pośrednio lub bezpośrednio do omawianego tematu), niezwykle umiejętnie dobranymi raportami, analizami i stanowiskami, orzeczeniami sądów i trybunałów, a także aktami prawa krajowego, unijnego i międzynarodowego. Na uznanie zasługuje trud zebrania i umiejętnego wykorzystania tak wielu źródeł, co dowodzi nie tylko dużego nakładu pracy ze strony Pana mgr. Piotra Pałki, ale również bardzo dobrej znajomości podjętego tematu oraz sumienności w jego rozwiązaniu.

6. Uważam, że przedłożona przez Pana mgr. Piotra Pałkę rozprawa, a także jej konstrukcja i sposób prezentacji oraz wykorzystanie zebranego materiału źródłowego i zastosowana metoda krytycznej analizy problemu połączona z logicznym wnioskowaniem, pozwala stwierdzić, że zakładane przez Doktoranta cele badawcze zostały osiągnięte. Autor udowodnił, iż posiada szeroką wiedzę teoretyczną w reprezentowanej dyscyplinie (prawo) oraz własny warsztat badawczy umożliwiający kompleksowe i skuteczne badanie złożonych zagadnień ustrojowych i prawno-finansowych.

7. Recenzowana praca doktorska została przygotowana sumiennie pod względem edytorskim, chociaż zdarzają się pewne mankamenty. Zagadnienia przedstawiono w sposób przejrzysty, z zachowaną logiką kolejnych wywodów i poprawną argumentacją. Tekst uzupełniają prawidłowo sporządzone odnośniki do odpowiednich pozycji bibliograficznych. Rażą jednak wielokrotnie powtarzane w przypisach te same teksty jednolite aktów prawnych (np. tekst ustawy o skok przywołany jest 43 razy, a rozporządzenia MRiF z 6 marca 2017 r. „tylko" 28 razy). Gdyby wyeliminować te zbędne przypisy tekst byłby znacznie bardziej przejrzysty, a liczba przypisów zostałaby zmniejszona o ponad 200. Powyższe uwagi nie wpływają jednak na generalnie pozytywną ocenę niniejszej dysertacji.

III. Konkluzja.

Recenzowana rozprawa pana mgr. Piotra Pałki jest skonstruowana poprawnie, a wybór problematyki badawczej, tak ważnej i aktualnej, należy ocenić wysoko, tak z teoriopoznawczego, jak i praktycznego punktu widzenia. Interesujące jest podejście koncepcyjne Autora, eksponujące logikę i spójność rozważań teoretycznych, zwłaszcza

na tle regulacji prawa międzynarodowego i unijnego. Wypowiedzi Autora są komunikatywne i właściwie uzasadnione, a problemy stawiane prawidłowo. W całej pracy zachowana jest jej myśl przewodnia, a wnioski zawarte w podsumowaniu całej rozprawy wynikają z jej treści, natomiast formułowane oceny zasługują na uwagę.

Stosownie do standardów sformułowanych przez ustawodawcę stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska jest twórczym, wartościowym opracowaniem, potwierdzającym umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej przez Doktoranta. Pan mgr Piotr Pałka wykazał się dobrą wiedzą teoretyczną w dyscyplinie nauk prawnych oraz sformułował ważny problem naukowy, który następnie rozwiązał w oryginalny sposób. Zarówno dobór tematu, konstrukcja pracy, przeprowadzone badania, a także poprawne argumentowanie, wnioskowanie i kompleksowość analizy, bez wątpienia czynią zadość wymogom określonym w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1789 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu przedłożenia mi jej do recenzji (przy uwzględnieniu przepisów wprowadzających w życie ustawę prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

Uwzględniając powyższe, rekomenduję Wysokiej Radzie Naukowej Dyscypliny nauki prawne Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przyjęcie niniejszej rozprawy Pana mgr. Piotra Pałki zatytułowanej „*Compliance w sektorze polskiej spółdzielczości finansowej*" oraz dopuszczenie do publicznej obrony i do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego doktora nauk prawnych, po spełnieniu przez jej Autora innych wymogów określonych prawem.

Prof. dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic

Katowice, dnia 5 września 2020 roku